

VANDA

Ändring av läroplanen för
förskoleundervisningen i Vanda; kapitel 5.3,
elevvård och främjande av trygghet och
säkerhet

Innehåll

Innehåll.....	1
INLEDNING.....	2
KAPITEL 5.3 Elevvård.....	2
5.3.1 Yrkesövergripande samarbete inom elevvården.....	3
5.3.2 Gemensam elevvård.....	7
5.3.3 Individuell elevvård.....	10
5.3.4 Elevvårdsplaner.....	13
5.3.5 Frågor som avgörs på lokal nivå och uppgörandet av en skolspecifik elevvårdsplan.....	13

INLEDNING

Utbildningsstyrelsen har beslutat om att ändra kapitel 5.3 Elevvård i förskolan och främjande av trygghet och säkerhet i Grunderna för förskoleundervisningens läroplan. Föreskriften förutsätter att anordnaren av förskoleundervisning ändrar sin läroplan. Anordnaren av förskoleundervisning ska ta i bruk den förändrade läroplanen 1.8.2014.

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan och Läroplanen för Vandas förskoleundervisning bildar tillsammans en helhet, som följs och förverkligas i alla förskoleenheter i Vanda. I enhetens läroplan dokumenteras förändringarna gällande förskoleundervisningen i samband med att läroplanen uppdateras. I förskoleundervisningens enhetsvisa läroplan ska även den kompletterande dagvården ingå.

I detta dokument har texterna skrivits med olika färger för att tydliggöra vilka texter gäller på riksnivå, stadsnivå och skolnivå enligt följande:

- **De svarta texterna är de av utbildningsstyrelsen utarbetade grunderna för läroplanen**
- **De röda texterna är specifika för Vanda stad och gäller även för samtliga förskolor.**

KAPITEL 5.3 Elevvård

I grunderna för läroplanen för förskoleundervisningen används begreppen elevvård, barn och förskola eller förskoleenhet i stället för de i lagen om elev- och studerandevård använda begreppen elevhälsa, studerande och läroanstalt. För utbildningsanordnare används begreppet anordnare av förskoleundervisning¹.

I takt med att barnens uppväxtmiljö och förskolemiljön förändras, har elevvården blivit en allt viktigare del av förskolans kärnverksamhet. Elevvården hänger nära samman med förskoleundervisningens uppdrag att skapa gynnsamma förutsättningar för barnets växande, utveckling och lärande. Elevvårdsarbetet ska utgå från barnets bästa².

¹ Lag om elev- och studerandevård (1287/2013) 1 § 3 mom.

² FN:s konvention om barnets rättigheter 1989

Barnet har rätt att avgiftsfritt få den elevvård som behövs för att barnet ska kunna delta i förskoleundervisningen³. Elevvården i förskoleundervisningen gäller också barn som omfattas av förlängd läroplikt. Elevvård innebär att främja och upprätthålla barnets lärande, goda psykiska och fysiska hälsa, sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa i förskolan. Elevvården ska i första hand bestå av förebyggande, gemensam elevvård som stödjer hela förskolan. Utöver det har barnen också rätt till individuell elevvård.⁴ Yrkesövergripande samarbete är centralt inom elevvården. Elevvårdsarbetet ska grunda sig på konfidentialitet och respekt för barnet och vårdnadshavaren samt på att man stödjer deras delaktighet.

Elevvården i förskoleundervisningen och planerna som anknyter till den regleras i lagen om elev- och studerandevård. I detta kapitel beskrivs de centrala principerna för elevvården och målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet. Kapitlet innehåller även anvisningar för arbetet med den lokala läroplanen och elevvårdsplanen för den enskilda enheten. Stödet för barnets växande och lärande som ingår i förskoleundervisningen beskrivs i kapitel 4⁵.

Elevvård i förskoleundervisningen i Vanda

Målet med förskoleundervisningens elevvård är att stödja barnets fysiska, psykiska och sociala utveckling samt erbjuda en hälsosam uppväxt- och inlärningsmiljö. Det centrala i förskoleundervisningens elevvårdsarbete är att erbjuda barnet en kontinuerlig lärtig från småbarnsfostran till grundläggande utbildning.

Elevvården har både en individuell och kollektiv dimension. I förskoleundervisningens elevvårdsarbete ingår:

- förebyggande, gemensam elevvård som stödjer hela förskolan
- individuell elevvård, som inbegriper rådgivningens hälsovårdstjänster samt psykolog- och kuratorstjänster samt vid behov de tjänster som en expertgrupp som sammankallats för att utreda behovet av stöd och ordna elevvårdstjänster för ett enskilt barn eller en viss barngrupp kan erbjuda

Elevvårdsarbetet i förskolan kan således ses ut två olika perspektiv: dels ska alla barnen uppleva förskolan som en trygg och trivsamt arbetsmiljö, där alla känner samhörighet med sin grupp; dels ska även det enskilda barnets behov tas i beaktande.

5.3.1 Yrkesövergripande samarbete inom elevvården

³ Lag om elev- och studerandevård 9 § 4 mom.

⁴ Lag om elev- och studerandevård 3 § 1 och 2 mom.

⁵ Lag om elev- och studerandevård 6 §

Elevvården ska ordnas genom yrkesövergripande samarbete med undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet så att elevvården bildar en fungerande och sammanhängande helhet⁶. Elevvården ska genomföras i samarbete med barnet och barnets vårdnadshavare med hänsyn till barnets ålder och förutsättningar.⁷ Upptäcks problem i förskolan eller i anknytning till barnens välbefinnande försöker man hitta en lösning i samarbete med vårdnadshavarna.

Elevvården i förskoleundervisningen angår alla som arbetar i förskolan och alla som ansvarar för elevvårdstjänsterna. Förskolans personal bär det primära ansvaret för välbefinnandet i förskolan.⁸ Till elevvårdstjänsterna hör psykolog- och kuratorstjänster samt hälsovårdstjänster som enligt hälso- och sjukvårdslagen ordnas som rådgivningsbyråtjänster för åldersgruppen⁹. Arbetsuppgifterna berör såväl barnet och barnets uppväxtmiljöer som samarbetet. Tjänsterna ska vara lätt tillgängliga¹⁰. Tjänsterna ska ordnas inom lagstadgad tid¹¹.

Barnets vårdnadshavare ska informeras om den elevvård som finns att tillgå och anvisas att söka de elevvårdstjänster som de behöver¹². Barnets och vårdnadshavarens delaktighet i elevvården, systematiskt samarbete och information om elevvården ökar kännedomen om elevvården och sänker tröskeln att anlita tjänsterna. Att personalen inom olika yrkesgrupper konsulterar varandra är en viktig arbetsmetod inom elevvården.

Målen, uppdragen och principerna för genomförandet av elevvården ska utgöra en sammanhängande kontinuitet som sträcker sig från förskoleundervisningen till utbildningen på andra stadiet. Kommunikationen mellan förskoleundervisningen och den övriga småbarnsfostran och med den grundläggande utbildningen är viktig när man funderar över elevvården som helhet. Enhetliga förfaringssätt stödjer barnets hälsa, välbefinnande och lärande i de olika utvecklingsstadierna. Samarbetsstrukturerna, -formerna och -förfaringssätten för den yrkesövergripande elevvården ska utvecklas inom förskolegemenskapen och med olika samarbetsparter. Utvecklingsarbetet förutsätter systematisk utvärdering av elevvården¹³.

*Elevvårdsgrupper*¹⁴

⁶ Lag om elev- och studerandevård 9 § 1 mom.

⁷ Lag om elev- och studerandevård 18 § 1 mom.

⁸ Lag om elev- och studerandevård 4 § 1 och 2 mom.

⁹ Lag om elev- och studerandevård 3 § 3 mom. och Hälso- och sjukvårdslag (1326/2010) 15 §

¹⁰ Riksdagens kulturutskotts betänkande 14/2013 rd

¹¹ Lag om elev- och studerandevård 15 § och 17 §

¹² Lag om elev- och studerandevård 11 § 1 och 2 mom.

¹³ Lag om elev- och studerandevård 25 §

¹⁴ Lag om elev- och studerandevård 14 § 1–4 mom.

Anordnaren av förskoleundervisning ska tillsätta en styrgrupp för elevvården och elevvårdsgrupper för de olika enheterna. Ärenden som gäller ett enskilt barn ska behandlas i en expertgrupp som tillsätts från fall till fall. Alla tre grupper ska ha sina egna uppgifter och en sammansättning som bestäms utgående från uppgifterna. Alla elevvårdsgrupper ska vara yrkesövergripande, vilket innebär att gruppen utöver undervisningspersonal också ska ha medlemmar som företrädar hälsovårds- samt psykolog- och kuratorstjänster riktade till åldersgruppen i enlighet med vad ärendet som behandlas förutsätter.

Styrgruppen ansvarar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av den enskilda anordnarens elevvård. Styrgruppens uppgifter kan också skötas av någon annan för ändamålet lämplig grupp. Två eller flera anordnare av förskoleundervisning kan också ha en gemensam styrgrupp. Samma grupp kan också vara gemensam för flera utbildningsformer och det är då befogat att använda benämningen styrgrupp för elevhälsa.

Förskoleenhetens elevvårdsgrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av elevvården i förskolan. Ifall förskoleundervisningen ordnas i anslutning till skolan, kan skolans elevvårdsgrupp också fungera som elevvårdsgrupp för förskoleundervisningen. Gruppen ska ledas av en person som utses av den som anordnar förskoleundervisningen. Anordnaren av förskoleundervisning ska tillsammans med de sektorer som producerar elevvårdstjänster bestämma om gruppens sammansättning, uppgifter och förfaringssätt. Elevvårdsgruppen kan vid behov höra experter. Gruppens viktigaste uppgift är att främja välbefinnande och säkerhet i förskolan och att genomföra och utveckla övrig gemensam elevvård.

En expertgrupp ska sammankallas för att utreda behovet av stöd och ordna elevvårdstjänster för ett enskilt barn eller en viss barngrupp. Gruppen sammankallas av den person i förskolepersonalen eller elevvården som ärendet på grund av personens arbetsuppgifter hör till¹⁵. Gruppens yrkesövergripande sammansättning bestäms från fall till fall och utgående från ärendet som behandlas. Expertgruppen ska utse en ansvarsperson inom gruppen. För att utse experter till medlemmar i gruppen eller för att andra samarbetsparter eller närstående till barnet ska få delta i arbetet i gruppen förutsätts vårdnadshavarens samtycke.

Yrkesövergripande samarbete i förskoleundervisningen i Vanda

Elevvården i Vanda ordnas i yrkesövergripande samarbete och sker över sektorgränserna. Elevvårdens främsta mål är tidigt stöd och ingripande. Vilka metoder som anlitas samt hur intensivt arbete krävs avgörs från fall till fall.

Elevvårdsarbetet utgår alltid ur samarbetet med vårdnadshavarna och barnet. Elevvårdsarbetet präglas av tillit samt av respekt gentemot barnet och

¹⁵ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård 67/2013

vårdnadshavaren. Vårdnadshavaren bör informeras om elevvårdsarbetet och dess verksamhetsformer både i början av och under förskoleåret.

Elevvårdsgrupperna inom förskoleundervisningen i Vanda

Elevvårdsgruppshelheten i Vanda består av styrgruppen för elevvård, förskoleenheternas elevvårdsgrupper samt yrkesövergripande expertgrupper som sammankallas vid behov.

Styrgruppen för elevvård

I Vanda används begreppet styrgrupp för elevhälsa, eftersom den är gemensam för flera utbildningsformer. Styrgruppen består av representanter för social- och hälsovårdsväsendet och de olika utbildningsformerna. Direktören för det svenskspråkiga resultatområdet representerar de svenskspråkiga förskolorna i gruppen.

Förskoleenheternas elevvårdsgrupper

Daghemsföreståndare och skolans föreståndare eller rektor ansvarar tillsammans för elevvården i enheten. Antingen daghemsföreståndaren eller skolans föreståndare/rektor fungerar som ordförande för elevvårdsgruppen. Till den yrkesövergripande elevvårdsgruppen hör daghemsföreståndare, skolans föreståndare/rektor, förskollärare, barnskötare inom kompletterande dagvård, konsulterande specialbarntädgårdslärare, speciallärare och barnrådgivningens hälsovårdare. Elevvårdsgruppen har som uppgift att planera, utveckla, genomföra och utvärdera elevvårdsarbetet i förskolan. Gruppen behandlar inte enskilda barns eller elevers ärenden. Elevvårdsgruppen kan vid behov höra experter.

Expertgrupper

En expertgrupp sammankallas alltid för att utreda behovet av stöd och ordna elevvårdstjänster för ett enskilt barn eller en viss barngrupp. Gruppen sammankallas av den person i förskolepersonalen eller elevvården som ärendet på grund av personens arbetsuppgifter hör till. Gruppens yrkesövergripande sammansättning bestäms från fall till fall och utgående från ärendet som behandlas. Expertgruppen utser en ansvarsperson inom gruppen. Behandlingen av ett enskilt barns ärende i en expertgrupp dokumenteras i en elevvårdsjournal.

5.3.2 Gemensam elevvård

Elevvården är en viktig del av verksamhetskulturen i förskolan. Till den gemensamma elevvården hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i förskolan och förskolegrupperna. Dessutom ska man se till att förskolemiljön är hälsosam, trygg och fri från hinder.¹⁶ Gemensamma förfaringssätt ska utvecklas i samarbete med småbarnsfostran, rådgivningen och övriga kommunala myndigheter och aktörer som främjar barnens välbefinnande.

Att barnen och vårdnadshavarna är delaktiga och får sin röst hörd i frågor som gäller den gemensamma elevvården är viktigt och stärker välbefinnandet. Den gemensamma elevvården ska skapa förutsättningar för samhörighet, omsorg och öppen kommunikation i förskolan. Förfaringssätt som ökar delaktigheten hjälper också till att förebygga och upptäcka problem i ett tidigt skede och ordna det stöd som behövs.

Barnet har rätt till trygga pedagogiska miljöer¹⁷. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Utgångspunkten i förskoleundervisningen är att garantera barnens och personalens säkerhet i alla situationer. En lugn atmosfär främjar arbetsron. Anordnaren av förskoleundervisning ska som en del av elevvårdsplanen för förskoleenheten utarbeta en plan för att skydda barnen mot våld, mobbning och trakasserier. Om det förekommit trakasserier, mobbning eller våld i förskolan eller på väg till eller från förskolan, ska förskoleläraren, daghemsföreståndaren eller rektor informera vårdnadshavarna till de inblandade barnen.¹⁸

Omsorg om byggnaden, undervisningslokaler och läromedel bidrar till en hälsosam och trygg miljö. Till främjande av trygghet hör också de förfaringssätt som gäller transporterna till och från förskolan, datasäkerheten och att

¹⁶ Lag om elev- och studerandevård 4 § 1 mom.

¹⁷ Lag om grundläggande utbildning 29 § 1 mom. (1267/2013)

¹⁸ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 4 punkten och Lag om grundläggande utbildning 29 § 3 och 7 mom. (1267/2013)

förebygga olyckor. Ifall förskoleundervisningen ordnas i anslutning till skolan, ska man vid undersökningar av skolmiljön och välbefinnandet även ta förskolan i beaktande¹⁹.

¹⁹ Hälso- och sjukvårdslag (1326/2010) 16 § 2 mom. och Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga (338/2011) 12 §

Gemensam elevvård inom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda

Den gemensamma elevvården inom förskoleundervisningen omfattar både verksamhetskulturen och de åtgärder som främjar barnens inläring, välmående, hälsa, socialt ansvar, växelverkan och delaktighet samt en sund, trygg och hinderlös lärmiljö. Den gemensamma elevvården utvecklas i samarbete mellan personalen inom förskoleundervisningen, barn, vårdnadshavare och yrkes- och sektorsövergripande samarbetsparter.

Det gemensamma elevvårdsarbetet arbetar för en positiv växelverkan i förskoleundervisningsgruppen och –samfundet. Verksamheten fokuserar på samvaro, lek och aktivt deltagande. Hela förskolegemenskapen arbetar för en miljö där alla mår väl, känner sig jämlikt behandlade och inte utsätts för mobbing. Det gemensamma elevvårdsarbetet stödjer gruppbildning och -dynamik samt ser till att alla barn tas med i gruppen. Utbytet och växelverkan mellan olika kulturer utgör en värdefull del av förskoleundervisningen.

Eftersom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda ordnas i anslutning till skolan deltar förskolegemenskapen i skolans verksamhet. Förskolan beaktas naturligtvis vid undersökningar av skolmiljön och välbefinnandet, men frågor som gäller hälsa och trygghet tas också upp i förskolans vardag, t.ex. i måltidssituationer eller under uteleken.

Det gemensamma elevvårdsarbetet främjar barnens inlärningsfärdigheter på gruppnivå. Information som erhållits med hjälp av DagNy-blanketten och blanketten "Observation av barn i förskoleundervisningen" utnyttjas i detta arbete.

Det gemensamma elevvårdsarbetet bidrar till en fungerande dags- och veckorytm samt struktur, som görs upp tillsammans med barnen. De olika delmomenten bildar en balanserad helhet och även långvariga lekar ges tillräckligt med tid. En regelbunden dagsrytm skapar trygghet och bidrar till en lugnare arbetsmiljö.

Uppmärksamhet fästs också vid barnens upplevelser om förskolepersonalens sätt att bemöta dem. Barnens delaktighet är en viktig tyngdpunkt inom förskoleundervisningen och varje medlem i förskolegemenskapen uppmuntras att konstruktivt föra fram sina åsikter samt att ta ansvar för sin egen verksamhet och sina val.

Vårdnadshavarna deltar i planeringen och utvärderingen av det gemensamma elevvårdsarbetet genom föräldrakvällar och –kommittéer, servicedesign och olika evenemang. Vårdnadshavarnas representanter deltar i de gemensamma elevvårdsgrupperna.

5.3.3 Individuell elevvård

Med individuell elevvård avses

- de hälsovårdstjänster som enligt hälso- och sjukvårdslagen ordnas som rådgivningsbyråtjänster för åldersgruppen,
- psykolog- och kuratorstjänster inom elevvården, och
- yrkesövergripande elevvård som gäller ett enskilt barn²⁰

Målet med den individuella elevvården är att följa upp och främja barnets välbefinnande och lärande samt barnets växande, utveckling och hälsa som helhet. Elevvården i förskolan har stor betydelse för att kunna garantera tidigt stöd och förebygga problem. Barnens individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas både när elevvårdsstödet planeras och i förskolans vardag.

Individuell elevvård i förskoleundervisningen förutsätter alltid vårdnadshavarens samtycke²¹. Det är viktigt att stödja vårdnadshavarnas delaktighet och ta hänsyn till deras åsikter i fråga om individuell elevvård. Barnets delaktighet, egna önskemål och åsikter om åtgärder och lösningar som gäller honom eller henne ska beaktas enligt barnets ålder, utvecklingsnivå och förutsättningar²². Växelverkan ska vara öppen och präglas av respekt och konfidentialitet. Elevvårdsarbetet ska ordnas så att barnet upplever situationen som rofylld och får sin röst hörd. Bestämmelser om sekretess och överlämnande av uppgifter ska följas i arbetet.

Också när det gäller stöd för ett enskilt barn ska behandlingen av ett ärende i en expertgrupp och gruppens sammansättning grunda sig på vårdnadshavarens samtycke. Med specifikt skriftligt samtycke av vårdnadshavaren får behövliga samarbetsparter inom elevvården eller närstående till barnet delta i behandlingen av ärendet.²³ Medlemmarna i gruppen har dessutom rätt att be behövliga experter om råd i barnets ärende²⁴.

Behandlingen av ett enskilt barns ärende i en expertgrupp ska dokumenteras i en elevvårdsjournal. Den ansvariga i gruppen ska i elevvårdsjournalen anteckna de uppgifter som är nödvändiga för att ordna och genomföra den individuella elevvården. Anteckningarna kan också göras av andra medlemmar i expertgruppen. Journalen ska föras i fortlöpande och kronologisk form. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska journalen innehålla följande uppgifter:²⁵

²⁰ Lag om elev- och studerandevård 5 § 1 mom.

²¹ Riksdagens kulturutskotts betänkande 14/2013

²² Lag om elev- och studerandevård 18 § 1 mom.

²³ Lag om elev- och studerandevård 19 § 1 och 2 mom.

²⁴ Lag om elev- och studerandevård 19 § 3 mom. och lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 26 § 3 mom.

²⁵ Lag om elev- och studerandevård 5 § 2 mom. och 20 § 1, 3 och 4 mom.

- barnets namn, personbeteckning, hemkommun och kontaktinformation samt vårdnadshavarens eller en annan laglig företrädarens namn och kontaktinformation
- datum för dokumenteringen samt vem som gjort den och hans eller hennes yrkes- eller tjänsteställning,
- vem som deltagit i mötet och deras ställning,
- vad ärendet gäller och vem som inlett ärendet,
- vilka åtgärder som vidtagits medan barnets situation har utretts, såsom utlåtanden, undersökningar och utredningar,
- vilka åtgärder som vidtagits, såsom samarbete med olika parter samt tidigare och nuvarande stödåtgärder,
- uppgifter om behandlingen av ärendet vid gruppens möte, mötesbesluten och planen för genomförande av besluten, samt
- vem som ansvarar för genomförandet och uppföljningen

Om uppgifter i en elevvårdsjournal lämnas ut till en utomstående, ska det i handlingen dessutom antecknas vilka uppgifter som lämnats ut, till vem och på vilka grunder.²⁶

Elevvårdsjournaler och övriga dokument som man inom elevvården upprättat eller erhållit angående enskilda barn ska införas i ett elevvårdsregister. Anordnaren av förskoleundervisning ansvarar för behandlingen av personuppgifter och upprätthåller ifrågavarande register. Uppgifter som införts i elevvårdsregistret och som gäller ett enskilt barn eller någon annan enskild person är sekretessbelagda.²⁷

Hälsovårdspersonalen och psykologerna ska på föreskrivet sätt anteckna det individuella elevvårdsarbetet i en patientjournal och övriga journalhandlingar. Kuratorerna inom elevvården ska anteckna klientuppgifterna i en klientjournal.²⁸

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuell elevvård rätt att av varandra få och till varandra och den myndighet som ansvarar för elevvården lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att den individuella elevvården ska kunna ordnas och genomföras²⁹. De har också rätt att få och till varandra och till barnets lärare, rektor eller daghemsföreståndare och den som anordnar förskoleundervisningen lämna ut information som är nödvändig för att barnets förskoleundervisning ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt³⁰. Den som lämnar ut information måste till exempel överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera barnets eller de övriga barnens säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som barnet har som

²⁶ Lag om elev- och studerandevård 20 § 5 mom.

²⁷ Lag om elev- och studerandevård 21 § 1 och 22 § 1 mom.

²⁸ Lag om elev- och studerandevård 20 § 2 mom., Lag om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 12 § och Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000)

²⁹ Lag om elev- och studerandevård 23 § 2 mom.

³⁰ Lag om grundläggande utbildning 40 § 2 mom. (1288/2013)

måste beaktas i undervisningssituationerna. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att i första hand be om vårdnadshavarens samtycke för att lämna ut sekretessbelagda uppgifter.

Om ett barn övergår till undervisning som ordnas av någon annan, ska den tidigare anordnaren av förskoleundervisning begära samtycke av barnets vårdnadshavare till att sådana sekretessbelagda uppgifter i elevvårdens klientregister som behövs för elevvårdens kontinuitet får överlämnas till den nya anordnaren av förskoleundervisning³¹. Däremot ska uppgifter som är nödvändiga med tanke på ordnandet av undervisningen, trots sekretessbestämmelserna och utan dröjsmål, överlämnas till den nya anordnaren av förskoleundervisning eller grundläggande utbildning. Motsvarande uppgifter kan också ges på den nya anordnarens begäran.³²

Individuell elevvård inom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda

Den individuella elevvården följer upp och främjar barnets helhetsmässiga välbefinnande och lärande, växande och utveckling i samarbete med barnet och vårdnadshavarna. Elevvårdsarbetet präglas av tillit samt av respekt gentemot barnet och vårdnadshavarna. Barnets åsikter och önskemål reds ut i ärenden som gäller honom eller henne och delaktigheten stöds och förstärks.

Barnet som deltar i förskoleundervisningen har rätt till rådgivningens hälsovårdar-, psykolog- och kuratorstjänster. Dessa tjänster är frivilliga för familjerna. Barnet och hans eller hennes vårdnadshavare erbjuds möjlighet till diskussion senast den sjunde arbetsdagen inom förskoleundervisningen efter att vårdnadshavaren har bett om detta. I brådskande fall ordnas diskussionen samma dag eller senast följande arbetsdag inom förskoleundervisningen. Dessutom kan en expertgrupp för behandlingen av ett ärende som gäller ett enskilt barn vid behov sammankallas med vårdnadshavarens samtycke.

Förskolebarnens hälsovårdstjänster ordnas av social- och hälsovårdsväsendet i rådgivningsbyråer. Hälsovårdarna arbetar enligt egenvårdarprincipen, vilket innebär att samma hälsovårdare har hand om barnet från fosterstadiet till skolåldern. Förskolebarnen går igenom en 6-årskontroll i rådgivningen och samtidigt utarbetas en sammanfattning av barnets utveckling under rådgivningsklienttiden. Familjerna har tillgång till rådgivningens centraliserade telefonrådgivning ifall de behöver råd och anvisningar i hälsofrågor. I brådskande fall kan familjerna vända sig till hälsocentralernas dagpolikliniker.

Psykolog- och kuratorstjänsterna ordnas via social- och hälsovårdsväsendet. Tidigare kundförhållanden fortsätter i huvudsak där de ursprungligen uppstått. Skolmognadstest genomförs inom befintliga strukturer.

³¹ Lag om elev- och studerandevård 23 § 3 mom.

³² Lag om grundläggande utbildning 40 § 4 mom. (1288/2013)

Elevvårdsarbetet inom förskoleundervisningen är en del av stödhelheten för lärande och nära anknutet till trestegsstödet för växande och lärande. Trestegsstödets former övervägs ofta samtidigt med stödåtgärderna som ingår i den individuella elevvården. Barnet kan ha behov av:

- 1) endast stöd för växande och lärande (t.ex. vid inlärningssvårigheter)
- 2) endast individuell elevvård (t.ex. en svår familjesituation som inverkar på barnets välmående)
- 3) både stöd för växande och lärande (t.ex. vid inlärningssvårigheter) och individuell elevvård (t.ex. vid vårdnadshavarens allvarliga sjukdom)

5.3.4 Elevvårdsplaner

I förskoleundervisningen ska läroplanen också till den del den berör elevvården göras upp i samråd med de myndigheter som sköter uppgifter inom den kommunala social- och hälsovården³³. Beredningsarbetet ska ske i samarbete med vårdnadshavarna och vid behov också med andra myndigheter och samarbetspartner.

På lokal nivå består elevvårdsplanen av tre olika planer som tillsammans styr planeringen och genomförandet av elevvården. Planerna ska utarbetas genom yrkesövergripande samarbete. Planerna är

- en välfärdsplan för barn och unga i kommunen, där uppgifter om elevvården antecknas³⁴,
- en beskrivning av elevvården i den lokala läroplanen³⁵ och
- en enhetsspecifik elevvårdsplan³⁶.

Avsnittet om elevvård i den lokala läroplanen och de enhetsspecifika elevvårdsplanerna ska utarbetas utgående från välfärdsplanen för barn och unga och övriga riktlinjer som gäller barns och ungas välbefinnande, hälsa och trygghet i kommunen.

5.3.5 Frågor som avgörs på lokal nivå och uppgörandet av en skolspecifik elevvårdsplan

Beskrivning av elevvården i den lokala läroplanen

³³ Lag om grundläggande utbildning 15 § 2 mom. (477/2003)

³⁴ Lag om elev- och studerandevård 12 § och Barnskyddslag (417/2007) 12 § 1 mom.

³⁵ Lag om grundläggande utbildning 14 § 2 mom. (477/2003)

³⁶ Lag om elev- och studerandevård 13 §

Läroplanen ska beskriva de lokala målen och tillvägagångssätten inom elevvården i förskoleundervisningen. Sambandet med välfärdsplanen för barn och unga ska beskrivas i läroplanen, liksom de riktlinjer som styr arbetet med de enhetsspecifika elevvårdsplanerna. Det är ändamålsenligt om riktlinjerna för elevvårdsplanerna innehåller en grundstruktur och en del av de ärenden som ingår i planerna. På det viset kan man säkerställa att planerna är tillräckligt enhetliga vid alla enheter. De gemensamma delarna ska preciseras och kompletteras per enhet.

Dokument som styr elevvårdsarbetet inom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda

Elevvårdsarbetet och främjandet av trygghet och säkerhet inom den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Vanda består av följande sex helheter:

1. Grunderna för förskoleundervisningens läroplan
2. Välfärdsplanen för barn och unga (HYVIS i Vanda)
3. Läroplanen för svenskspråkig förskoleundervisning i Vanda/elevvård och främjande av trygghet och säkerhet
4. Den enhetsspecifika elevvårdsplanen
5. Dokument som anknyter till förskoleenhetens trygghet och säkerhet
6. Förskoleundervisningens verksamhetsplan

PLAN	INNEHÅLL	UTARBETAS AV
Grunderna för förskoleundervisningens läroplan	Riksomfattande styrdokument	Utbildningsstyrelsen
Välfärdsplanen för barn och unga (HYVIS i Vanda)	Beskrivning av de ärenden som förutsätts i lagen om elev- och studerandevård samt i läroplansgrunderna	En stadsomfattande arbetsgrupp
Läroplanen för svenskspråkig förskoleundervisning i Vanda/elevvård och främjande av trygghet och säkerhet	Den kommunala läroplanens innehåll och riktlinjer, som gäller alla förskoleenheter. Innehållen konkretiseras med anvisningar	Det svenskspråkiga resultatområdet, i samarbete med det finskspråkiga resultatområdet för småbarnsfostran
Den enhetsspecifika elevvårdsplanen	Enhetsvisa ärenden som inte har beskrivits och fastslagits på stadsnivå	Gemensamma elevvårdsgruppen
Dokument som anknyter till förskoleenhetens trygghet och säkerhet	- tillvägagångssätt i kriser, hot- och farosituationer - plan för att skydda barnet från mobbning och trakasseri - hur olyckor förebyggs, hur första hjälpen är ordnad och hur barnen hänvisas till vård	Förskoleenheten
Förskoleundervisningens verksamhetsplan	Skrivs in varje verksamhetsår	Förskoleenheten

Enhetsspecifik elevvårdsplan³⁷

Anordnaren av förskoleundervisning svarar för att det för varje enhet utarbetas en plan för hur elevvården ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Planen ska utarbetas i samråd med förskolepersonalen, vårdnadshavarna och barnen. Elevvårdsplanen kan också vara gemensam för två eller flera förskoleenheter. Planen ska ses över inom ett år efter det att kommunens välfärdsplan för barn och unga har setts över. Välfärdsplanen för barn och unga ska godkännas i varje kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år³⁸.

I samband med att elevvårdsplanen utarbetas, ska man komma överens om hur förskolepersonalen, barnen och vårdnadshavarna och, till de delar det behövs, samarbetsparterna ska göras förtrogna med planen. Samtidigt avtalas om hur ovannämnda parter ska informeras om planen.

Den enhetsspecifika elevvårdsplanen ska innehålla följande punkter:

³⁷ Lag om elev- och studerandevård 13 §

³⁸ Barnskyddslag 417/2007, 12 § 1 mom.

1. Det totala behovet av elevvård och vilka elevvårdstjänster som är tillgängliga³⁹

För att garantera en jämlik tillgång till tjänster och att verksamheten inriktas på ett ändamålsenligt sätt uppges i elevvårdsplanen en uppskattning av det totala behovet av elevvård vid förskoleenheten och vilka elevvårdstjänster som är tillgängliga. Det totala behovet av elevvård och omfattningen av de tillgängliga elevvårdstjänsterna anges enligt vad de är när planen bereds. Ifall behovet förändras, kan uppskattningen justeras.

Uppskattningen av det totala behovet av elevvård stöder fördelningen av förskolans tillgängliga resurser mellan gemensam och individuell elevvård och elevvårdssamarbetet. Uppskattningen ska ta hänsyn till den arbetsinsats som förutsätts av förskolepersonalen och experter inom elevvården för att följa upp, utveckla och genomföra elevvården. Uppföljningsinformation om barnens hälsa och välbefinnande och deras levnadsförhållanden ska mångsidigt utnyttjas. Behoven i förskolegemenskapen och förskolemiljön, bostadsområdets särdrag samt antalet barn som behöver intensifierat eller särskilt stöd i förskolan ska också beaktas. I uppskattningen ska man också beakta information som man fått av barnen och vårdnadshavarna samt förskole- och elevvårdspersonalen.

Elevvårdsplanen ska innehålla en uppskattning av de elevvårdstjänster som är tillgängliga inom förskoleundervisningen, nämligen rådgivningsbyråttjänster som är avsedda för åldersgruppen samt psykolog- och kuratorstjänster. Dessutom ska planen beskriva

- hur elevvårdstjänsterna ordnas och vilken arbets- och ansvarsfördelning de förutsätter, det yrkesövergripande samarbete som behövs för att genomföra tjänsterna, samt
- hur elevvårdstjänsterna fördelas mellan individuell elevvård, gemensam elevvård, elevvårdssamarbete samt utveckling och uppföljning av elevvården.

2. Gemensam elevvård och tillvägagångssätt⁴⁰

I elevvårdsplanen ska den gemensamma elevvården beskrivas som helhet, närmare bestämt

- hur den gemensamma elevvården ordnas och hur man i genomförandet främjar hälsa, trygghet och välbefinnande i förskolan och förskolemiljön.

Dessutom ska elevvårdsplanen beskriva

³⁹ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 1 punkten

⁴⁰ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 2 punkten

- den enhetsspecifika elevvårdsgruppens sammansättning och praxis,
- elevvårdens samarbete med övrig småbarnsfostran och med den grundläggande utbildningen, i synnerhet vid övergångarna till och från förskoleundervisningen,
- samarbetet med utomstående parter som främjar barns och ungas välbefinnande för att utveckla den gemensamma elevvården,
- hur olyckor förebyggs, hur första hjälpen är ordnad och hur barnen hänvisas till vård,
- anvisningar om väntetider och säkerhet i samband med förskoletransporter,
- en plan för att skydda barnen mot våld, mobbning och trakasserier samt
- hur man agerar vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

I det följande definieras innehållet i de två sistnämnda planerna närmare:

a. Plan för att skydda barnen mot våld, mobbning och trakasserier⁴¹

En plan för att skydda barnen mot våld, mobbning och trakasserier ska utarbetas. Den ska ta hänsyn både till barnens inbördes samspel och samspelet mellan barnen och de vuxna i förskolan. Planen ska beskriva:

- hur man förebygger och ingriper vid mobbning, våld och trakasserier,
- hur ovannämnda frågor beaktas på enhets-, grupp- och individnivå,
- hur individuellt stöd, behövlig vård, övriga åtgärder och uppföljning ordnas, både för förövaren och för den som utsatts,
- samarbetet med vårdnadshavarna,
- samarbetet med de myndigheter som behövs,
- hur personalen, barnen, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtroga med och informeras om planen, samt
- hur planen uppdateras, följs upp och utvärderas

b. Verksamhet vid plötsliga kriser och hotfulla eller farliga situationer

I elevvårdsplanen ska verksamheten vid plötsliga kriser och hotfulla eller farliga situationer beskrivas. Krisplanen ska beredas i samarbete med de myndigheter som behövs och med beaktande av övriga anvisningar som gäller kriser, hotfulla eller farliga situationer, såsom exempelvis räddningsplanen⁴². Planen ska beskriva:

⁴¹ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 4 punkten och Lag om grundläggande utbildning 29 § 3 mom. (1267/2013)

⁴² Räddningslag (379/2011) 15 § och Statsrådets förordning om räddningsväsendet (407/2011) 1 § och 2 §

- krisförebyggande och krisförberedande arbete samt hantering av akuta krissituationer,
- principerna för ledningen, samarbetet samt arbets- och ansvarsfördelningen i krissituationer och i krisförberedande arbete,
- principerna för information och kommunikation, intern och extern och mellan förskolan och anordnaren av förskoleundervisning,
- hur psykosocialt stöd och eftervård ordnas,
- hur personalen, barnen, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtroga med och informeras om planen,
- hur beredskapsövning genomförs, samt
- hur planen utvärderas och uppdateras

3. Ordnandet av individuell elevvård ⁴³

I elevvårdsplanen ska den individuella elevvården beskrivas som helhet, närmare bestämt

- hur den individuella elevvården ordnas för att följa upp och främja barnets utveckling, välbefinnande och lärande samt hur man förverkligar individuella stödåtgärder.

Dessutom ska elevvårdsplanen beskriva

- samarbetet i samband med intensifierat och särskilt stöd och sjukhusundervisning,
- hur vård, specialdiet eller medicinering som barnets sjukdom kräver ordnas i förskoleundervisningen,
- elevvårdsstöd som ges i förskolan vid svårigheter som beror på barnets livssituation, till exempel våld inom familjen eller den närmaste kretsen, missbruksproblem eller mentala problem,
- hur expertgruppen sammankallas och samtycke inhämtas samt gruppens enhetliga rutiner för behandling av ett enskilt barns ärende,
- hur elevvårdsjournaler utarbetas och förvaras, samt
- samarbetet med utomstående tjänsteleverantörer och samarbetspartner, såsom familjerådgivningen, barnskyddet och specialistsjukvården.

4. Ordnandet av samarbete mellan elevvården, barnen och vårdnadshavarna ⁴⁴

⁴³ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 2 punkten

⁴⁴ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 3 punkten

Elevvården ska genomföras i samarbete med barnen och vårdnadshavarna. Elevvårdsplanen ska beskriva på vilka sätt barnens och vårdnadshavarnas delaktighet främjas och samarbetet organiseras inom elevvården i förskoleundervisningen. Planen ska beskriva

- hur barnet och vårdnadshavaren tar del i planeringen, genomförandet och utvärderingen av den gemensamma och individuella elevvården, samt
- hur vårdnadshavare och samarbetsparter informeras om principerna och rutinerna för den gemensamma och individuella elevvården

5. Genomförande och uppföljning av elevvårdsplanen⁴⁵

Anordnaren av förskoleundervisning ska följa upp genomförandet av elevvårdsplanen⁴⁶.

Elevvårdsplanen ska beskriva genom vilka åtgärder planen genomförs och följs upp⁴⁷. Hit hör vem som ansvarar för uppföljningen i förskoleundervisningen, vad som följs upp, med vilka metoder informationen samlas in och hur ofta uppföljningen sker. Dessutom ska man beskriva hur informationen behandlas och utnyttjas för att utveckla elevvården i förskoleundervisningen och hur barnen, vårdnadshavarna och nödvändiga samarbetsparter informeras om de mest centrala resultaten.

Genomförandet och uppföljningen av elevvårdsplanen är en del av förskoleanordnarens egenkontroll. Anordnaren av förskoleundervisning ansvarar i samarbete med undervisningsväsendet och de myndigheter som ansvarar för elevvårdstjänsterna inom social- och hälsoväsendet för att egenkontroll av elevvården genomförs⁴⁸.

Utarbetande av den enhetsspecifika elevvårdsplanen i Vanda

De gemensamma elevvårdsgrupperna utarbetar de enhetsspecifika elevvårdsplanerna på en gemensam botten. Planen granskas årligen när läsåret inleds och utvärderas innan läsåret går ut.

De enhetsspecifika elevvårdsplanerna för läsåret 2014-15 utarbetas hösten 2014. Användarerfarenheter beaktas vid eventuella senare justeringar av botten.

⁴⁵ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 5 punkten

⁴⁶ Lag om elev- och studerandevård 13 § 4 mom.

⁴⁷ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård 67/2013

⁴⁸ Lag om elev- och studerandevård 26 § 1 mom.

Vanda

Vanda stad
Bildningsväsendet
Stationsvägen 6 A, 01300 Vanda
09 83911